# MAHALLIY BYUDJETLAR IJROSI TO‘G‘RISIDAGI HISOBOTLAR VA ULARNING AXBOROT IMKONIYATLARINI OSHIRISH MASALALARI

***Norquchqorov Abdulaziz Ziyodullayevich,***
*TDIU “Byudjet hisobi va g‘aznachilik” Kafedrasi katta o‘qituvchisi, norquchqorov@bk.ru*

***Annotatsiya.*** *Mazkur maqolada mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi moliyaviy hisobotlar va ularning hududlarni boshqarishdagi ahamiyati yoritilgan. Moliyaviy hisobotlarning tarkibi va ularni tuzish tartibi nazariy va amaliy jihatdan o‘rganilgan. Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlarning axborot imkoniyatlari o‘rganilgan va ularga oid ilmiy takliflar berilgan.*

***Kalit so‘zlar:*** *byudjet, byudjet ijrosi, daromad, mahalliy byudjet, moliyaviy hisobot, xarajat.*

# ОТЧЕТЫ ОБ ИСПОЛНЕНИИ МЕСТНОГО БЮДЖЕТА И ИХ ВОПРОСЫ УЛУЧШЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ

***Аннотация.*** *В настоящей статье отражены важность финансовой отчетности исполнения местного бюджета и их роль в управлении регионом. Изучены теоретические и практические стороны структуры финансовых отчетов и порядок их формирования. Изучен информационный потенциал отчетов об исполнении местного бюджета и представлены научные рекомендации по ним.*

***Ключевые слова:*** *бюджет, исполнение бюджета, доход, местный бюджет, финансовая отчетность, расход.*

# REPORTS ON THE IMPLEMENTATION OF THE LOCAL BUDGET AND THEIR QUESTIONS OF IMPROVEMENT OF INFORMATION OPPORTUNITIES

***Annotation.*** *This article reflects the importance of financial reporting on the execution of the local budget and their role in the management of the region. The theoretical and practical aspects of the structure of financial reports and the procedure for their formation have been studied. The information potential of the local budget performance reports was studied and scientific recommendations on them were presented.*

***Key Words:*** *budget, budget execution, revenue, local budget, financial statements, expenditure.*

## KIRISH

Maxalliy hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ularni moliyaviy resurslar bilan ta’minlash borasida amalga oshirilayotgan islohotlar mahalliy byudjetlar ijrosiga oid axborotlarni tahlil qilish zaruriyatini keltirib chiqaradi. Davlatimiz raxbari tomonidan qayd etib o‘tilganidek, joriy yilda davlat byudjetining kutilayotgan ijrosi, 2023 yilga mo‘ljallangan makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar, byudjet-

soliq siyosatining asosiy yo‘nalishlari muhokamasiga bag‘ishlangan yig‘ilishda joriy yil yakuni bo‘yicha davlat byudjeti daromadlari 74,5 trln. so‘m, xarajatlari esa 78,5 trln. so‘mni tashkil etishi, mahalliy byudjetlar ixtiyorida 5,5 trln. so‘m yoki o‘tgan yilga nisbatan 6 barobar ko‘p mablag‘ qolishi kutilmoqda.[1]

Mamlakatimizda mahalliy byudjetlarning barqarorligiga erishish davlatning yaxlit byudjet tizimi va ijtimoiy siyosatning manfaatlari mushtarakligini ta’minlash asosidagi o‘ta ma’suliyatli vazifalarning bajarilishini talab etadi. Bu borada O‘zbekiston Respublikasi Prezidntining 2018 yil 22-avgustdagi “Byudjet ma’lumotlaring ochiqligini va byudjet jarayonida fuqorolarning faol ishtirokini ta’minlash chora-tadbirlari to‘g‘sirisida”gi PQ-3917-sonli Qarori alohida ahamiyat kasb etadi.

Mazkur qarorga ko‘ra, byudjet ma’lumotlarining ochiqligi va shaffofligini yanada oshirish, byudjet mablag‘larining shakllanishi va sarflanishi ustidan parlament va jamoatchilik nazoratini kuchaytirishga asosiy urg‘u berib o‘tilgan. Olib borilayotgan byudjetlararo munosobatlarni tartibga solishda bir qancha yutuqlarga erishilganiga qaramasdan, ushbu masala yuzasidan respublikamizda ko‘pchilik viloyat va tumanlarda hozirgi kunda amalga oshirilayotgan iqtisodiy o‘zgarishlarni ta’minlashdagi jarayonlar, jumladan, byudjet ijrosi hisobitini tuzish va uni qat’iy bajarilishini ta’minlashda byudjetdan birinchi darajali ustuvor ijtimoiy xarajatlarni moliyalash, undan maqdsadli va samarali foydalanishda byudjet intizomini mustaxkamlash borasida echimini kutayotgan muammolar ham mavjud. Mahalliy byudjet ijrosining hisobotini tuzish va axborot imkoniyatlarini oshirish orqali hisobotlar shaffoligini taminlash zarurligi yaqqol namoyon bo‘lmoqda.

**MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI**

Mahalliy byudjetlar byudjet tizimi byudjetlarining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, ular ushbu mahalliy hududni ijtimomiy-iqtisodiy rivojlantirish alohida ahamiyat kasb etadi. Mahalliy byudjetlar daromadlar va xarajatlardan iborat bo‘lib, ularning ijrosi to‘g‘risidagi axborotlarni o‘rganish va tahlil qilish byudjet ijrosi jarayonida yo‘l qo‘yilgan xato va kamchiliklarni bartaraaf etish hamda kelgusi byudjet parametrlarini prognoz qilishga xizmat qiladi. Shundan kelib chiqib, mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar yuzasidan izlanishlar olib borishni taqozo etadi.

Mazkur mavzuda iqtisodchi olimlar tomonidan bir qancha izlanishlar olib borilgan. Jumladan Rossiyalik iqtisodchi olimlar M.Ryabova va G.Yarichinaning izlanishlarini keltirish mumkin. M.Ryabova "Davlat byudjeti ijrosi to‘g‘risidagi hisobotni tuzish byudjet jarayonining bosqichlaridan biri bo‘lib, bunda byudjet daromadlarining to‘liq va o‘z vaqtida tushushi hamda barcha rejalangan byudjet xarajatlarini moliyalashni nazarda tutadi”, deb izohlaydi.[3]

G.Yarichina Byudjet hisoboti byudjet jarayoni sub’ektlarining byudjet va byudjetdan tashqari mablag‘larini turlari bo‘yicha shakllantirish hamda mablag‘larni maqsadli sarflash yo‘nalishlarini aniq aks ettiruvchi ko‘rsatkichlarni umumlashtiruvchi va aks ettiruvchi shakldir, deb fikr bildirgan.[4] Byudjet hisobotiga oid bildirilgan mazkur fikr juda o‘rinli, deb hisoblaymiz.

Mamlakatimiz olimlaridan S.Mexmonov byudjet ijrosiga oid quyidagi fikrlarni bildirib o‘tgan: “Moliya organlari belgilangan tartibda buxgalteriya hisobi

ma’lumotlari asosida Davlat byudjeti ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar tuziladi. Bunda O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi buyrug‘i bilan tasdiqlangan shakllarda va muddatlarda Davlat byudjeti ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar tuzadi va taqdim etadi.”[5]

O‘zbekiston Respublikasi Byudjet kodeksiga asosan Mahalliy byudjetning ijrosi to‘g‘risidagi hisobot borasida “Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy byudjetlarining ijrosi to‘g‘risidagi hisobotni O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi tomonidan belgilangan shakllar bo‘yicha amalga oshiriladi”, deb belgilangan.[6]

A.Ostonokulov mahalliy byudjetlar ijrosi to’g’risidagi hisobotlarni tuzishda byudjetdan tashqari mablag’larning shakllanishi va ularning sarflanishi ham e’tiborga olish zarurligi asoslagan.[8]

Mahalliy byudjetlar mamlakat moliya tizimining asosiy sohasi bo‘lishi bilan bir qatorda mahalliy organlarning o‘z oldida turgan iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy funksiyalarni amalga oshirishda moliyaviy resurslar bilan ham ta’minlab turiladi.[7] Izlanishlarimizni umumlashtirib aytadigan bo‘lsak, mahalliy byudjetlar daromadlari va xarajatlari rejasining ijro etilishi hamda byudjetlararo munosobatlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni shakllantirish hududlardagi mavjud ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal etishga xizmat qiladi.

**USLUBIYOT VA TAHLIL**

Moliya organlari tomonidan buxgalteriya hisobi ma’lumotlari asosida mahalliy byudjeti ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar tuziladi. Bunda O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi buyrug‘i bilan tasdiqlangan shakllar va muddatlarda mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi choraklik va yillik hisobotlar tuzadi va taqdim etadi.

Qoraqalpog‘iston Respublikasi va mahalliy byudjetlar ijrosi bo‘yicha hisobot shaklida byudjetning daromadlari va xarajatlari ijrosi to‘g‘risidagi asosiy ko‘rsatkichlar beriladi. Hisobotda byudjet xarajatlari ham byudjet tasnifi bo‘yicha aks ettirilib, unda aniqlangan reja, kassa xarajatlari, qabul qilingan yuridik majburiyatlar, moliyaviy majburiyatlar va bajarilishi foizda ko‘rsatiladi hamda farqi aks ettiriladi. Ushbu hisobotda mahalliy byudjetning hududiy g‘azna schyotlaridagi, g‘azna tranzit schyotlaridagi qoldiqlari aks ettiriladi.

Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi yig‘ma hisobotlar tegishli moliya organlari tomonidan o‘zlari ijro etayotgan byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobot ma’lumotlariga quyi byudjetlarning ijrosi to‘g‘risidagi hisobot ma’lumotlarini ham qo‘shish yo‘li bilan tuziladi.

Moliya organlari moliyaviy hisobotlarni tegishli shakllarda o‘sib boruvchi yakun bo‘yicha tuzadi. Moliya organlarida mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar tarkibi quyidagilar (1-jadval).

**1-jadval**

**Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar tarkibi[1]**

| № | Hisobotlar tarkibi | Choraklik | Yillik |
|---|---|---|---|
| **Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar** | | | |
| 1 | Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi balans | + | + |

[1] Normativ huquqiy-hujjatlar asosida mualliflar tomonidan tuzilgan

| | | | |
|---|---|---|---|
| 2 | Daromadlar ijrosi to‘g‘risidagi hisobot | + | + |
| 3 | Xarajatlar ijrosi to‘g‘risidagi hisobot | + | + |
| 4 | O‘zbekiston Respublikasi Davlat byudjeti xarajatlarning byudjet tasnifi bo‘yicha kassa va xaqiqiy xarajatlarning taqsimlanishi | + | + |
| 5 | Byudjet tashkilotlarining tarmoqlari bo‘yicha shtatlar va kontingentlari rejasining bajarilishi to‘g‘risida hisobot | + | + |
| **Moliya organlarining yillik hisobotlar tarkibida tasarrufidagi byudjet tashkilotlarining taqdim etiladigan yig‘ma hisobotlari** | | | |
| 1 | Balans | + | + |
| 2 | Xarajatldar smetasining ijrosi haqida hisobot | + | + |
| 3 | Debitorlik va kreditorlik qarzdorlik xaqida ma’lumot | + | + |
| 4 | Byudjetdan tashqari rivojlantirish jamg‘armasi pul mablag‘lari xarakati to‘g‘risida hisobot | + | + |
| 5 | Tibbiyot muassasalarini moddiy rag‘batlantirish va rivojlantirish jamg‘armasi pul mablag‘lari xarakati to‘g‘risida hisobot | + | + |
| 6 | Boshqa byudjetdan tashqari mablag‘lar harakati to‘g‘risida hisobot | + | + |
| 7 | Joriy yilning moliyaviy natijalar to‘g‘risida hisobot | | + |
| 8 | Nomoliyaviy aktivlarning xarakati to‘g‘risida ma’lumot | | + |

Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi balans moliya organlari tomonidan Bosh-jurnal daftari va aylanma qaydnomalar asosida tuziladi. Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi balansning aktiv qismi 5 - bo‘limdan iborat bo‘lib, pul mablag‘lari, xarajatlar, berilgan ssudalar, hisob-kitoblar va o‘tkazilgan mablag‘lar bo‘limlari tashkil etadi. Byudjet ijrosi to‘g‘risidagi balansning passiv qismi 5 - bo‘limdan iborat bo‘lib, daromadlar, olingan ssudalar, hisob-kitoblar, olingan mablag‘lar va moliyaviy natijalar bo‘limlari tashkil etadi.

Bosh-jurnal daftaridagi sintetik schyotlar qoldig‘i balansdagi ko‘rsatkichlar bilan bir xil bo‘ladi. Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi choraklik hisobotning daromadlar qismida byudjet tasnifi bo‘yicha rejalashtirilgan daromadlar summalari hamda ularni bajarilishi aks ettiriladi. Quyida Surxondaryo viloyatining 2023 yil byudjet daromadlari ijrosi to‘g‘risidagi moliyaviy hisobot axborotlari asosida shakllantirilgan dastlabki jamlanma ma’lumotlarni keltiramiz (2-jadval).

**2-jadval**

**Surxondaryo viloyatining 2023 yil byudjeti daromadlari ijrosi to‘g‘risida dastlabki jamlanma ma’lumot[2]**

[2] O’zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy veb-sayti ma’lumotlari asosida mualliflar tomonidan tuzilgan

| Daromad turlari | | Ming so‘m | Jami daromad-lardagi ulushi (foizda) |
|---|---|---|---|
| 1 | Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig‘i | 41 300 000 | 3,9 |
| 2 | Savdo va umumiy ovqatlanish korxonalari uchun yagona soliq to‘lovidan Davlat byudjetiga ajratmalar | 68 499 999 | 6,5 |
| 3 | Yagona soliq to‘lovidan Davlat byudjetiga ajratmalar, shu jumladan kichik korxona va mikrofirmalar bo‘yicha | 56 300 000 | 5,4 |
| 4 | Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i | 189 800 002 | 18,0 |
| 5 | Tadbirkorlik faoliyati bilan shug‘ullanuvchi yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan qat’iy belgilangan daromad solig‘i | 49 000 000 | 4,7 |
| 6 | Qo‘shilgan qiymat solig‘i | 228 123 166 | 21,7 |
| 7 | Aktsiz solig‘i | 48 154 000 | 4,6 |
| 8 | Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq | 38 100 000 | 3,6 |
| 9 | Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq | 36 499 876 | 3,5 |
| 10 | Yuridik shaxslar er solig‘i | 10 800 000 | 1,0 |
| 12 | Jismoniy shaxslardan olinadigan er solig‘i | 53 600 001 | 5,1 |
| 11 | Yagona er solig‘i | 18 700 000 | 1,8 |
| 12 | Er qa’ridan foydalanganlik uchun soliq | 8 883 692 | 0,8 |
| 13 | Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq | 1 000 000 | 0,1 |
| 15 | Davlat boji | 34 482 266 | 3,3 |
| 16 | Jarimalar | 39 100 000 | 3,7 |
| 17 | O‘zR IIV YHXBB tomonidan undiriladigan yig‘imlar | 14 300 000 | 1,4 |
| 18 | Bozorlar daromadidan tushum | 10 299 962 | 1,0 |
| 19 | Mahalliy yig‘imlar | 2 597 249 | 0,2 |
| 20 | Benzin, dizel yoqilg‘isi va gaz iste’mol qilganlik uchun soliq | 85 000 000 | 8,1 |
| 21 | Boshqa tushumlar | 17 600 000 | 1,7 |
| **Jami** | | **1 052 140 213** | **100,0** |

Surxondaryo viloyatining 2023 yil byudjet daromadlari (dastlabki) jami 1052, 1 mlrd. so‘mni tashkil etib, uning tarkibida jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i, normativ doirasida viloyat ixtiyorida qoldirilgan Qo‘shilgan qiymat solig‘i katta ulushni egallagan.

Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi choraklik hisobotning xarajatlar qismida byudjet tasnifi xarajatlar bo‘yicha aniqlangan reja, moliyalashtirilgan hamda bajarilgan kassa xarajati, haqiqiy xarajat summalari aks ettiriladi. Shuningdek, ushbu hisobotda qabul qilingan yuridik majburiyatlar, moliyaviy majburiyatlar summalari aks ettiriladi.

Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi choraklik hisobotning O‘zbekiston Respublikasi Davlat byudjeti xarajatlarning byudjet tasnifi bo‘yicha kassa va haqiqiy xarajatlarning taqsimlanishi qismida xarajatlarning turlari bo‘yicha, aniqlangan, moliyalashtirilgan hamda bajarilgan xarajatlarkassa xarajati, haqiqiy xarajatlar, qabul qilingan yuridik majburiyatlar, moliyaviy majburiyatlar summalari aks ettiriladi. Quyida Surxondaryo viloyatining 2023 yil byudjet xarajatlari ijrosi to‘g‘risidagi moliyaviy hisobot axborotlari asosida shakllantirilgan dastlabki jamlanma ma’lumotlar keltiriladi (3-jadval).

**3-jadval**

**Surxondaryo viloyatining 2023 yil byudjeti xarajatlarining ijrosi to‘g‘risida dastlabki jamlanma ma’lumot [3]**

| Xarajatlar | | Ming so‘m | Jami xarajat-lardagi ulushi (foizda) |
|---|---|---|---|
| 1 | Ijtimoiy soha va aholini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashga xarajatlar | 1 641 020 143 | 87,3 |
| 2 | Iqtisodiyotga xarajatlar | 79 170 640 | 4,2 |
| 3 | Markazlashtirilgan investitsiyalarni moliyalashtirishga xarajatlar | 46 676 500 | 2,5 |
| 4 | Davlat boshqaruv organlarini saqlash | 44 660 765 | 2,4 |
| 5 | Fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlarini saqlash | 46 485 218 | 2,5 |
| 6 | Zahira jamg‘armasi | 18 612 900 | 1,0 |
| 7 | Boshqa xarajatlar | 3 280 050 | 0,2 |
| | **Jami** | **1 879 906 216** | **100,0** |

Surxondaryo viloyatining 2023 yil byudjet xarajatlari jami 1879,9 mlrd. so‘mni tashkil etib, shundan ijtimoiy soha va aholini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashga xarajatlar eng katta ulushni egallagan. Mahlliy byudjetga 827,8 mlrd. so‘m respublika byudjetidan ijtimoiy soha uchun transfertlar kelib tushgan.

Byudjet tashkilotlarining tarmoqlari bo‘yicha shtatlar va kontingentlar rejasining bajarilishi to‘g‘risida hisobotda byudjet tasnifining har bir bo‘limini boblari, paragraflari va turkumlari bo‘yicha hisobot davri boshiga va oxiriga shtatlarning miqdori keltiriladi. Shuningdek, o‘rtacha miqdorda yillik reja va bajarilishi aks ettiriladi.

[3] O’zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy veb-sayti ma’lumotlari asosida mualliflar tomonidan tuzilgan

Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi choraklik hisobotning maqsadli mablag‘lar hisobidan amalga oshirilgan xarajatlar to‘g‘risida ma’lumotda byudjet tasnifi bo‘yicha rezerv fondi mablag‘lari sarflanishi va mablag‘lar qoldig‘i aks ettiriladi.

O‘zbekiston Respublikasi G‘aznachiligining hududiy bo‘linmalari tomonidan mahalliy byudjet kassa ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlarni tegishli hududiy moliya organlariga quyidagi muddatda taqdim etadi (1-rasm).

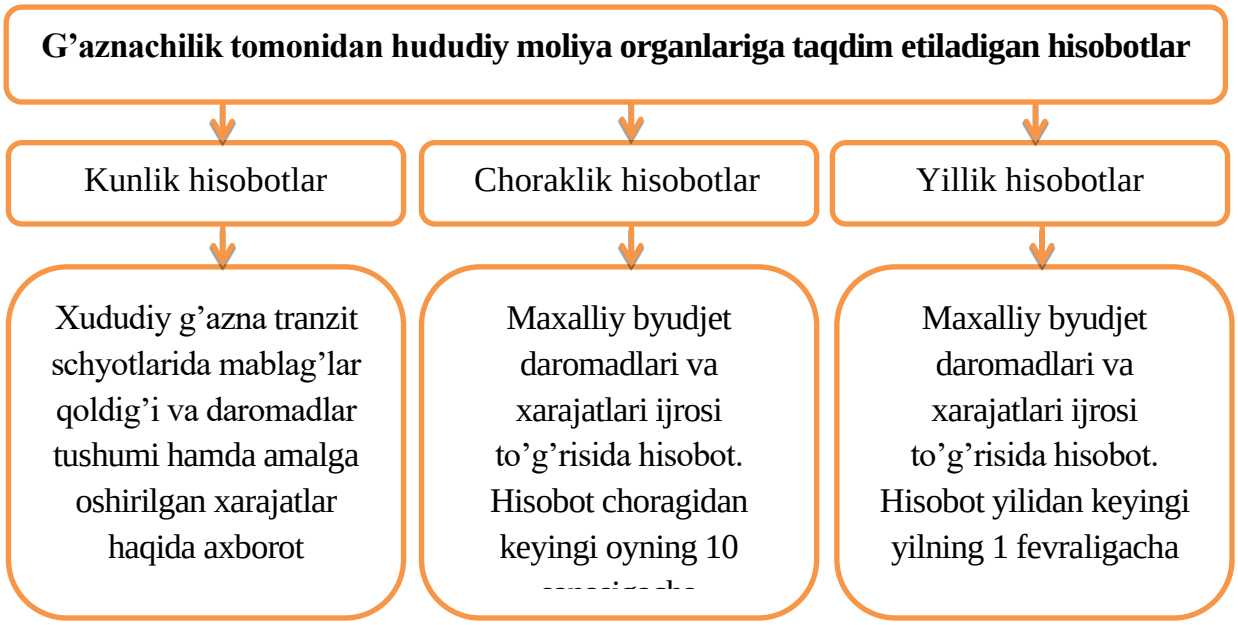


**1-rasm. G‘aznachilik tomonidan hududiy moliya organlariga taqdim etiladigan hisobotlar**[4]

Mahalliy byudjet g‘azana ijrosi to‘g‘risidagi qabul qilingan hisobotlar qonunchilikda belgilangan muddatlarda Moliya vazirligiga taqdim etiladi. Shuningdek, mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi yillik hisobotlar hisobot yilidan keyingi yilning 10 mayidan so‘ng tegishli tartibda xalq deputatlari viloyatlar, tumanlar va shaharlar Kengashlariga taqdim etiladi.[6]

Mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi moliyaviy hisobotlarning axborotlari daromad va xarajatlarning har bir gruhi bo‘yicha belgilangan reja hamda ularning ijrosi to‘g‘risida davriy ma’lumot olish hamda kelgusi byudjet yili prognozlarini amalga oshirishga xizmat qiladi. Ammo, mahalliy byudjet ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar ma’lumotlarining ochiqligi va oshkoraligi belgilangan bo‘lsada, xalq deputatlari Kengashlarida tanqidiy muhokama qilinmayotganligi hamda ommaviy axborot vositalarida davriy berilmayotganlik holatlari mavjud.

Bundan tashqari, mahalliy byudjet ijrosi bo‘yicha moliyaviy hisobotlar g‘aznachilik tizimi orqali shakllantirilgan daromad va xarajatlarning kassa ijrosi ko‘rinishida shakllantirilmoqda. Bu moliyaviy hisobot axborotlaridan foydalanuvchilarning mahalliy byudjetning soliq va majburiy to‘lovlar, yig‘imlar bo‘yicha hisobga olingan, lekin kelib tushmagan daromadlari to‘g‘risida ma’lumot olishlariga to‘sqinlik qiladi. Shuningdek,

[4] Normativ huquqiy-hujjatlar asosida mualliflar tomonidan tuzilgan

mahalliy byudjetdan moliyalashtiriluvchi byudjet tashkilotlari tomonidan hisoblangan xarajatlar moliyaviy hisobotlarda aks ettirilmaydi.

## XULOSA VA TAKLIFLAR

Hozirgi kunda keltirilgan byudjet ma'lumotlarining ochiqligini va byudjet jarayonida fuqorolarning faol ishtiroki orqali birinchi navbatda xolislilik va ma'lumotlar shaffofligi ta'minlanadi. Byudjet mablag'larni shakllantirish va sarflash yo'nalishlari qay tarzda olib borilayotganligi to'g'risida aniq va tezkor ma'lumotlar olish imkoni yuqori bo'ladi.

Mahalliy byudjet ijrosi to'g'risidagi moliyaviy hisobotlarning xalq deputatlari Kengashlarida tanqidiy muhokama qilinishini ta'minlash hamda ommaviy axborot vositalarida davriy nashr etib borishni yo'lga qo'yish maqsadga muvofiq.

Mahalliy byudjet ijrosi bo'yicha moliyaviy hisobotlar tarkibida faqatgina, daromad va xarajatlarning kassa ijrosi to'g'risidagi ma'lumotlarni emas, balki kutilayotgan daromadlar va hisoblangan byudjet xarajatlarini ham aks ettirish zarur, deb hisoblaymiz.

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti. https://president.uz
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 22-avgustdagi "Byudjet ma'lumotlaring ochiqligini va byudjet jarayonida fuqorolarning faol ishtirokini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'sirisida"gi PQ-3917-sonli Qarori.
3. Рябова М.А. Бюджетний учет и отчетност: учебное пособие. – Уляновск : УлГТУ, 2010.
4. Яричина Г.Ф. Бюджетний учет и отчетност. Учебное пособие. Красноярск 2008.
5. Mehmonov S.U. Byudjet hisobi. O'quv qo'llanma. Toshkent.: Fan va texnologiyalar. 2012.
6. O'zbekiston Respublikasining Byudjet kodeksi. 23.12.2013 y. O'RQ-360-son.
7. Alisa Fabiziyan. Budjet reporting of Russion Federation. 2017 Elsevier Accounitind and Finance: www.scopus.com
8. Остонокулов А.А. Бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жамғармаларини шакллантириш ва ҳисобга олиш хусусиятлари. "Халқаро молия ва ҳисоб" илмий электрон журнали. № 6, декабрь, 2018 йил